

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

Prijedlog zakona broj:

N a c r t

KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

Zagreb, 29. srpnja 2003.

KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA

ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

Članak 1.

U Zakonu o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 127/00. i 150/02.) u članku 3. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Osnovica poreza na dohodak tuzemnog poreznog obveznika je ukupni iznos dohotka kojega porezni obveznik ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu, uvećan za iznos vraćenog doprinosa iz osnovice za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti koji je u prethodnom poreznom razdoblju obračunan i uplaćen iz iznosa koji prelazi iznos najviše godišnje osnovice (članak 77. Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja), a umanjen za iznos plaća novozaposlenih i nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja (članak 43.), umanjen za preneseni gubitak (članak 28.) i umanjen za osobni odbitak (članak 29.)."

Članak 2.

U članku 6. stavku 1. riječi "premije osiguranja za dokup dijela mirovine koje uplaćuju poslodavci za svoje zaposlenike" zamjenjuju se riječima "izravne jednokratne uplate premije osiguranja za dokup dijela mirovine koja bi bila ostvarena da su ispunjeni uvjeti za mirovinu (starosna dob ili mirovinski staž), a koje uplaćuju poslodavci za svoje zaposlenike u vrijeme i povodom njihovog umirovljenja".

Članak 3.

(1) U članku 21. stavak 5. riječi "otpisa opreme i poslovnih objekata nabavljenih u istom poreznom razdoblju." zamjenjuju se riječima "otpisa opreme, poslovnih objekata i nematerijalne imovine koja se koristi za istraživanje i razvoj, nabavljene u istom poreznom razdoblju."

(2) U stavku 6. riječi "a poslovnim objektima smatraju se građevinski objekti za poslovne djelatnosti." zamjenjuju se riječima "poslovnim objektima smatraju se građevinski objekti za poslovne djelatnosti, a nematerijalnom imovinom smatraju se patenti i licencije koje služe za obavljanje djelatnosti istraživanja i razvoja."

Članak 4.

U članku 31. stavak 6. mijenja se i glasi:

"(6) Ako je porezni obveznik tijekom godine ostvario samo oblike dohotka iz stavka 3. točke od 1. do 4. i 6. ovoga članka, pod uvjetima iz stavka 4. ovoga članka, može za te oblike dohotka podnijeti godišnju poreznu prijavu radi:

1. ostvarivanja prava na neiskorišteni osobni odbitak ili dio osobnog odbitka iz članka 29. i članka 40. ovoga Zakona,

2. prava na ravnomjerno godišnje oporezivanje, odnosno godišnje izravnaje porezne osnovice,

3. prava na umanjenje porezne osnovice za izdatke nastale pri ostvarivanju primitaka od samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 4. točke 2. ovoga Zakona,

4. prava na povrat više plaćenog poreza iz iznosa vraćenog doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti iz primitka,

5. drugih prava propisanih zakonima."

Članak 5.

U članku 32. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Porezna uprava može na temelju obavljenog nadzora i prikupljenih podataka o ostvarenom prometu, ukinuti rješenje iz stavka 2. ovoga članka i donijeti rješenje o plaćanju predujma poreza u skladu s člankom 35. stavak 1. ovoga Zakona, ako utvrdi da je porezni obveznik ostvario primitke iznad iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost."

Članak 6.

U članku 36. dodaje se stavak 6. koji glasi:

"(6) Predujam poreza na dohodak obračunava, obustavlja i uplaćuje Porezna uprava nadležna prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznog obveznika, kao porez po odbitku i to iz iznosa vraćenih doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti prema članku 77. Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja, a koji je u prethodnom poreznom razdoblju obračunan, obustavljen i uplaćen iz primitka po osnovi druge samostalne djelatnosti i primitka od nesamostalnog rada. Predujam se obračunava od ukupnog iznosa doprinosa za povrat, po stopi od 45%, bez prava na osobni odbitak iz članka 29. i članka 40. ovoga Zakona. Predujam poreza smatra se konačnim porezom za porezno razdoblje u kojemu je uplaćen, pa porezni obveznik s te osnove nije obvezan, ali može podnijeti godišnju poreznu prijavu."

Članak 7.

U članku 40. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na brdsko-planinskim područjima i drugim područjima na kojima su prema posebnim zakonima propisane olakšice, priznaje se osobni odbitak iz stavka 1. točka 3. ovoga članka."

Stavak 3. postaje stavak 4. mijenja se i glasi:

"(4) Osobni odbitak prema stavku 1., 2. i 3. ovoga članka priznaje se u godišnjem obračunu poreza na dohodak po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi, a tijekom poreznog razdoblja priznaje se osobni odbitak iz članka 29. stavka 1. i 2. ovoga Zakona."

Članak 8.

U članku 43. dodaje se stavak 6. koji glasi:

"(6) Obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona osnovica poreza na dohodak se može dodatno umanjiti i po osnovi izdataka za školovanje i stručno usavršavanje zaposlenika i tih obveznika osobno i to u visini ukupno nastalih izdataka u poreznom razdoblju."

Članak 9.

Iza članka 43. dodaje se podnaslov: "5. Poticaji istraživanja i razvoja" i članak 43.a koji glasi:

" Članak 43.a

(1) Obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona, osnovica poreza na dohodak može se u poreznom razdoblju dodatno umanjiti po osnovi izdataka za istraživanje i razvoj i to u visini 100% nastalih i u poslovnim knjigama iskazanih izdataka.»

(2) Obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona, osnovica poreza na dohodak može se u poreznom razdoblju dodatno umanjiti i za 100 % troškova amortizacije za stečenu nematerijalnu imovinu iz članka 21. stavka 5. ovoga Zakona.

(3) Istraživanjem se u smislu stavaka 1. ovoga članka smatra izvorno i planirano ispitivanje poduzeto radi stjecanja novih znanstvenih i tehničkih spoznaja i razumijevanja, a uključuje temeljno istraživanje i primijenjeno istraživanje. Temeljnim istraživanjem smatra se teorijski ili pokusni rad poduzet

radi stjecanja novih znanja bez konkretne praktične primjene, a primijenjenim istraživanjem teorijski ili pokusni rad poduzet radi stjecanja novih znanja i usmjeren na ostvarivanje praktičnog cilja. Razvojem se smatra sustavni rad koji se temelji na rezultatima znanstvenog istraživanja i praktičnog iskustva, usmjeren stvaranju novih materijala, proizvoda i sustava te uvođenju novih procesa, sustava i usluga ili znatnom poboljšanju postojećih.

(4) Istraživanjem i razvojem u smislu stavka 1. ovoga članka ne smatra se kontrola kvalitete, rutinsko testiranje proizvoda, prikupljanje podataka koje nije dijelom istraživačkog razvojnog procesa, istraživanje učinkovitosti, upravljačka studija, istraživanje tržišta i promotivna prodaja.

(5) Izdacima za istraživanje i razvoj iz stavka 1. ovoga članka smatraju se osobito:

1. plaće i ostali odnosni troškovi osoba koje sudjeluju u istraživanju i razvoju,
2. izdaci za materijal i usluge korištene u djelatnosti istraživanja i razvoja,
3. izdaci otpisa nekretnina, postrojenja i opreme u razmjernom djelu u kojem se ova sredstva koriste za istraživanje i razvoj,
4. opći izdaci koji se odnose na istraživanje i razvoj, osim općih administrativnih izdataka,
5. izdaci za istraživanje i razvoj koje je za poreznog obveznika obavila osoba registrirana za obavljanje istraživanja i razvoja,
6. amortizacija patenata i licencija u razmjernom dijelu u kojem se koriste za istraživanje i razvoj."

Članak 10.

U članku 53. stavak 5. iza riječi "članka 40. stavka 1. točke 3. i" dodaju se riječi "stavka 3. te".

Dodaje se stavak 6. koji glasi:

"(6) Odredbe članka 21. stavaka 5. i 6., članka 43. stavak 6. i članka 43.a ovoga Zakona koje se odnose na jednokratni ili ubrzani djelomični otpis nematerijalne imovine koja se koristi za istraživanje i razvoj, na umanjenje porezne osnovice u visini 100% nastalih izdataka za školovanje i stručno usavršavanje i na umanjenje porezne osnovice po osnovi izdataka za istraživanje i razvoj, primjenjuju se i pri utvrđivanju i oporezivanju dohotka od samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona za 2003. godinu."

Članak 11.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Sustav oporezivanja dohotka uređen je Zakonom o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 127/00. i 150/02.) koji se primjenjuje od 1. siječnja 2001. godine, a s izmjenama i dopunama od 1. siječnja 2003. godine. Prema ovome Zakonu porezni obveznici su fizičke osobe i to:

- tuzemni porezni obveznici koji porez na dohodak plaćaju od ukupnog godišnjeg dohotka ostvarenog u tuzemstvu i u inozemstvu od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala i od osiguranja i

- inozemni porezni obveznici koji porez na dohodak plaćaju od ukupnog dohotka ostvarenog na području Republike Hrvatske po osnovi nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i od kapitala, osim ako međunarodnim ugovorima nije uređeno drugačije.

Dohodak je u načelu razlika između ostvarenih primitaka u poreznom razdoblju (kalendarskoj godini) i nastalih izdataka odnosno paušalnih izdataka propisanih Zakonom, a u vezi s nesamostalnim radom, samostalnom djelatnosti i davanjem na korištenje imovine i imovinskih prava. Dohodak od kapitala i dohodak od osiguranja utvrđuju se u visini stvarnih primitaka.

Način utvrđivanja porezne osnovice, porezne stope, obračun i uplata predujma poreza na dohodak te konačno utvrđivanje poreza po podnesenoj

godišnjoj poreznoj prijavi, jednako je propisano kako za tuzemne, tako i za inozemne porezne obveznike.

Zakonom su propisane brojne porezne olakšice i oslobođenja kao što su:

- mogućnost jednokratnog ili djelomičnog ubrzanog otpisa opreme i poslovnih objekata koje služe za obavljanje samostalne djelatnosti,

- priznavanje uplaćenih premija životnog osiguranja s obilježjem štednje, dopunskog i privatnog zdravstvenog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja kao izdataka (iako ne služe za stjecanje, osiguranje i očuvanje primitaka),

- priznavanje uvećanog neoporezivog dijela dohotka- osobnog odbitka za pokriće osnovnih životnih potreba za porezne obveznike i uzdržavane članove njihove uže obitelji koji imaju prebivalište i borave na područjima posebne državne skrbi prve, druge i treće skupine,

- priznavanje dijela osobnog odbitka po osnovi izdataka nastalih poreznim obveznicima za plaćene zdravstvene usluge, kupnju ili izgradnju ili investicijsko održavanje stambenog prostora odnosno plaćenu najamninu za potrebe trajnog stanovanja; priznavanje dijela osobnog odbitka po osnovi darovanja koje porezni obveznici daju do iznosa, za svrhe i osobama koje su propisane Zakonom,

- oslobođenja od dijela porezne obveze za osobe sa statusom hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata razmjerno stupnju njihove invalidnosti,

- umanjenje porezne obveze poreznim obveznicima koji pod propisanim uvjetima ostvaruju dohodak obavljanjem samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja i poljoprivrede i šumarstva na područjima, prve, druge ili treće skupine područja posebne državne skrbi,

- oslobođenje od plaćanja poreza poreznim obveznicima koji samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja i poljoprivrede i šumarstva pod propisanim uvjetima obavljaju na području Grada Vukovara,

- neoporezivanje darovanja koje ostvaruju porezni obveznici koji samostalno obavljaju umjetničku i kulturnu djelatnost do 20.000,00 kuna godišnje,

- neoporezivanje 25% ostvarenih primitaka poreznim obveznicima koji umjetničku i kulturnu djelatnost obavljaju kao trajnu samostalnu ili povremenu samostalnu djelatnost,

- oslobođenje od vođenja porezno relevantnih podataka na temelju poslovnih knjiga za porezne obveznike koji samostalno i trajno obavljaju djelatnost slobodnog zanimanja novinara, športaša i umjetnika, a time i porezno priznavanje paušalnih izdataka u visini 40% ostvarenih primitaka (a ne stvarno nastalih izdataka),

- dodatno umanjene porezne osnovice za izdatke isplaćenih plaća novozaposlenim osobama,

- dodatno umanjene porezne osnovice za izdatke po isplaćenim nagradama učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja (dvostruko priznavanje istog izdatka) i druga.

Propisane porezne olakšice i oslobođenja porezni obveznik može kumulirati.

Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak predlažu se daljnje porezne olakšice, a s ciljem poticanja istraživačko razvojne djelatnosti kao negospodarstvene infrastrukture čiji rezultati utječu na razvoj cjelokupnog gospodarstvenog sektora koji na taj način postaje konkurentniji na međunarodnom tržištu. Osim toga predložene su i dodatne olakšice koje se odnose na dodatno umanjene porezne osnovice po osnovi izdataka nastalih za svrhe školovanja i stručnog usavršavanja poduzetnika- fizičkih osoba i njihovih zaposlenika.

Konačni prijedlog zakona temelji se na analizi prakse i razmjene iskustava zemalja u okruženju, a i ostalim zemljama europskog tržišta, iz koje je moguće zaključiti da se u većini tih zemalja ulaže u istraživanje i razvoj znatno više nego u Hrvatskoj. U većini tih zemalja poticanjem istraživanja i razvoja u okviru poreznog sustava aktivno se bavi država, jer se tehnološkim napretkom pospješuje gospodarski rast. Hrvatskoj su također potrebne mjere koje bi potakle podizanje razine izdataka za istraživanje i razvoj barem na razinu prosjeka u razvijenim zemljama odnosno koje bi poslovni sektor motivirale na povećanje svojeg udjela u ukupnim izdacima za istraživanje i razvoj.

U tom smislu moguće porezne olakšice za istraživanje i razvoj treba definirati na način da se odnose na sve izdatke koji se izravno mogu i u poreznom smislu žele pripisati aktivnostima istraživanja i razvoja ili koji se mogu rasporediti na te aktivnosti.

Troškovi istraživanja i razvoja bi prema tome trebali obuhvaćati:

- plaće i ostale odnosne izdatke zaposlenih koji su vezani uz istraživanje i razvoj,

- izdatke za materijal i usluge korištene u aktivnostima istraživanja i razvoja,

- izdatke otpisa nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu u kojem se ova sredstva koriste za aktivnosti istraživanja i razvoja,

- druge izdatke koji se odnose na aktivnosti istraživanja i razvoja, osim općih administrativnih troškova,

- ostale izdatke kao što je otpis patenata i licencija u iznosu u kojem se ta sredstva koriste za aktivnosti istraživanja i razvoja.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

U Konačnom prijedlogu zakona porezni poticaji istraživanju i razvoju omogućeni su osobama koje kao poduzetnici fizičke osobe obavljaju samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja i poljoprivrede i šumarstva, a sastoje se u sljedećem:

1. *propisuje se mogućnost dodatnog, djelomičnog ili potpunog otpisa za nematerijalnu imovinu koja se koristi u obavljanju istraživačko razvojne djelatnosti. Navedeno znači da se poreznom obvezniku omogućuje da kupljeni patent ili licenciju koju je uključio u istraživačko razvojnu djelatnost otpiše ubrzano ili čak jednokratno,*

2. propisuje se dodatno umanjeње porezne osnovice za iznos izdataka istraživanja i razvoja koji se izravno mogu pripisati istraživanju i razvoju ili se opravdano mogu rasporediti na tu djelatnost. To znači da porezni obveznik može u poreznom razdoblju umanjiti poreznu osnovicu dva puta: jednom su mu to redovni izdaci poslovanja, a drugi puta izdaci koji dodatno umanjuju poreznu osnovicu za isti iznos stvarnih izdataka istraživanja i razvoja.

Cilj ovih olakšica je poticanje istraživanja i razvoja koji je usmjeren na proizvodnju novih proizvoda i postupaka, na unapređenje već postojećih i razvijanje vlastitog know-how-a, a i na stimuliranje gospodarstvenog sektora na veća ulaganja u istraživanje i razvoj.

Razlog i cilj izrade Konačnog prijedloga izmjena i dopuna zakona je istodobno i usklađivanje uvjeta poslovanja poduzetnika fizičkih osoba s poduzetnicima pravnim osobama, za koje se takve olakšice predlažu kroz izmjene i dopune propisa o porezu na dobit.

3. Osim navedenih izmjena i dopuna, predlažu se i određena poboljšanja odnosno jasnije definicije odredbi postojećeg Zakona.

U tom smislu se, s obzirom da nije definiran drugim propisima, jasnije u odnosu na sadašnje zakonske odredbe propisuje da se primitkom koji podliježe oporezivanju ne smatra jednokratna izravna uplata premije osiguranja za "dokup mirovine", ali će se primitkom od prijašnjeg nesamostalnog rada smatrati isplate dijela mirovine od osiguravatelja po toj osnovi. S obzirom na praksu bilo je

nužno dodati i da se treba raditi o jednokratno i izravno uplaćenim premijama osiguranja.

4. Dopunjene su i odredbe koje se odnose na sastavljanje i dostavljanje godišnje porezne prijave na temelju koje se porez na dohodak za porezno razdoblje konačno obračunava i utvrđuju razlike.

5. Zbog stupanja na snagu i u primjenu Pravilnika o samostalnim djelatnostima koje se mogu paušalno oporezivati te načinu utvrđivanja i oporezivanja paušalnog dohotka, zakonske je odredbe o mogućnosti prelaska sa sustavnog utvrđivanja dohotka na paušalno utvrđivanje i obratno bilo nužno neznatno doraditi. Za te svrhe predlaže se da je porezni obveznik dužan vratiti se na "sustavno" utvrđivanje dohotka ako u jednom poreznom razdoblju ostvari primitke veće od cenzusa propisanog za ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost.

6. S obzirom da je u tijeku donošenje izmjena i dopuna Zakona o brdsko-planinskim područjima, a i na potrebu da sva pitanja koja se odnose na poreznu problematiku budu cjelovito sadržana u poreznim propisima, Zakon je dopunjen i sa olakšicama koje se predviđaju za obveznike poreza na dohodak koji imaju prebivalište na brdsko-planinskim područjima. U tom smislu se predlaže da porezni obveznici koji imaju prebivalište na brdsko-planinskim područjima mogu koristiti uvećani neoporezivi dio dohotka - osobni odbitak i to u iznosu koji je propisan za područja posebne državne skrbi treće skupine.

7. S obzirom da je Zakonom o doprinosima za obvezna osiguranja ("Narodne novine" broj 147/02) propisano postupanje u slučaju zahtjeva obveznika tih doprinosa za povrat dijela uplaćenog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti iznad najviše propisane godišnje osnovice, a da taj povrat izravno utječe na povećanje osnovice poreza na dohodak, to je Konačni prijedlog izmjena i dopuna zakona dopunjen i s odredbama o postupanju Porezne uprave pri povratu doprinosa. Prema tim odredbama Porezna uprava obvezna je pri izvršenju povrata preplaćenog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, iznos povrata oporezivati i to od ukupnog iznosa primjenom porezne stope od 45%. Ako će porezni obveznik imati interesa, moći će i po toj osnovi podnijeti godišnju poreznu prijavu za kalendarsku godinu u kojoj je povrat izvršen (radi primjene eventualno niže porezne stope na poreznu osnovicu izračunatu na propisani način od ukupnog dohotka, a i iznosa izvršenog povrata doprinosa).

III. OBJAŠNENJA POJEDINIH ODREDBI ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

Plaćanje poreza na dohodak uređeno je Zakonom o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 127/00. i 150/02.). Porezu na dohodak, između ostalih podliježe i dohodak od trajnih samostalnih djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja i poljoprivrede i šumarstva što ga obavljanjem poduzetničke djelatnosti ostvaruju isključivo fizičke osobe u tuzemstvu i u inozemstvu.

Namjera je predloženim Zakonom poticati djelatnost istraživanja i razvoja na način da se poreznim obveznicima koji obavljaju djelatnost istraživanja i razvoja dodatno umanjuje porezna osnovica za izdatke nastale za istraživanje i razvoj, a i izdatke njihovog školovanja i stručnog usavršavanja, a i školovanja i stručnog usavršavanja njihovih zaposlenika, čime se ti izdaci priznaju dva puta (temeljno umanjuju dohodak, a potom i poreznu osnovicu).

U nastavku se obrazlažu pojedine odredbe Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak.

Članak 1.

U temeljnim odredbama Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak propisuje se porezna osnovica i to samo tuzemnim poreznim obveznicima.

Porezna osnovica je ukupan iznos dohotka koji porezni obveznik ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu, uvećan za iznos vraćenog doprinosa iz osnovice za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, a umanjen za iznos plaća isplaćenih novozaposlenim osobama i iznos isplaćenih nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja, umanjen za iznos prenesenog gubitka i umanjen za iznos osobnog odbitka.

Članak 2.

Ovom se odredbom propisuje da se primicima ne smatraju, između ostalih primitaka, ni jednokratne izravne uplate za premija osiguranja za dopun dijela mirovine koje poslodavci uplaćuju za svoje zaposlenike koji odlaze u mirovinu, a nisu navršili određenu starosnu dob odnosno nemaju navršen određen mirovinski staž.

Članak 3.

Navedenom se odredbom propisuje mogućnost dodatnog, djelomičnog ubrzanog ili jednokratnog otpisa nabavljene nematerijalne imovine (patenata i licencija), koja se koristi za djelatnost istraživanja i razvoja.

Članak 4.

Ovim se odredbama propisuju razlozi i slučajevi kada za određene oblike dohotka porezni obveznici, iako nisu obvezni podnijeti godišnju poreznu prijavu, to mogu učiniti radi ostvarivanja propisanih prava. Ti razlozi mogu biti: ostvarivanje prava na neoporezivi dio dohotka - osobni odbitak, pravo na ravnomjerno godišnje oporezivanje, pravo na umanjenje porezne osnovice za stvarno nastale izdatke u ostvarivanju određenih oblika dohotka, pravo na povrat više plaćenog poreza na dohodak iz iznosa vraćenog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti iz primitaka i ostala prava koja proizlaze iz Zakona.

Članak 5.

Ovom odredbom propisano je da Porezna uprava može na temelju obavljenog nadzora i prikupljenih podataka o prometu, donijeti rješenje prema kojemu je porezni obveznik dužan plaćati porez na dohodak prema stvarnom dohotku, a ne više paušalno utvrđenom, ako utvrdi da je porezni obveznik u poreznom razdoblju obavljanjem trajne samostalne djelatnosti ostvario primitke veće od 85.000,00 kuna.

Članak 6.

Tom odredbom propisano je da predujam poreza na dohodak obračunava, obustavlja i uplaćuje kao porez po odbitku Porezna uprava i to po stopi od 45%, a od ukupnog iznosa vraćenog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti iz primitka, a koji je u prethodnom poreznom razdoblju uplaćen iz iznosa koji premašuje najvišu godišnju osnovicu za plaćanje doprinosa. Uplaćeni predujam poreza smatra se konačnim, pa porezni obveznici nisu po toj osnovi dužni, ali mogu podnijeti godišnju poreznu prijavu.

Članak 7.

Ovim se odredbama propisuje da se poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na brdsko - planinskim područjima priznaje osobni odbitak koji je propisan za porezne obveznike s prebivalištem i boravkom na području treće skupine naselja od posebne državne skrbi. Osim toga, propisano je da se tako uvećani osobni odbitak priznaje u konačnom obračunu poreza po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi.

Članak 8.

Tom se odredbom propisuje dodatno umanjenje osnovice poreza na dohodak po osnovi izdataka za školovanje i stručno usavršavanje poduzetnika fizičkih osoba i njihovih zaposlenika i to za iznos stvarno nastalih izdataka u poreznom razdoblju.

Članak 9.

Navedenim se odredbama propisuje dodatno umanjenje porezne osnovice za izdatke nastale za istraživanja i razvoj kao i za izdatke otpisa nabavljene nematerijalne imovine na način da se porezna osnovica može dva puta umanjiti za stvarno nastale izdatke odnosno izdatke otpisa.

Članak 10.

Tim se člankom u prijelaznim i završnim odredbama zakona propisuje da se olakšice po osnovi mogućnosti ubrzanog djelomičnog i jednokratnog otpisa nematerijalne imovine koja služi za istraživanje i razvoj, dodatnog umanjenja porezne osnovice za izdatke nastale za istraživanje i razvoj te za školovanje i stručno usavršavanje mogu koristiti i pri utvrđivanju i oporezivanju dohotka za 2003. godinu, a olakšice po osnovi prebivališta poreznih obveznika na brdsko - planinskim područjima mogu se koristiti od dana primjene propisa kojim će se ta područja propisati.

Članak 11.

Tim se člankom propisuje da ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ne treba osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

U Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama ugrađeno je više novih odredbi u odnosu na odredbe iz Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak. Razlog tomu jesu primjedbe i prijedlozi koje je uputila stručna javnost, a i uočeni nedostaci u postojećim zakonskim odredbama s obzirom da su u međuvremenu doneseni Zakon o doprinosima za obvezna osiguranja i Pravilnik o samostalnim djelatnostima koje se mogu paušalno oporezivati te načinu utvrđivanja i oporezivanja paušalnog dohotka i da je donesen Zakon o izmjenama i dopunama zakona o brdsko - planinskim područjima. Cilj predloženih rješenja je da utvrđivanje porezne obveze bude jasno i precizno propisano i to kako u dijelu obveza, tako i u dijelu prava poreznih obveznika.

U nastavku se navode razlike između rješenja Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak u odnosu na rješenja iz Prijedloga toga zakona.

1. U članku 1. propisano je da se osnovica poreza na dohodak tuzemnih poreznih obveznika uvećava i za iznos vraćenog doprinosa iz osnovice za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, a koji je u prethodnom poreznom razdoblju obračunan i uplaćen iz iznosa koji prelazi iznos najviše godišnje osnovice.

2. U članku 2. je propisano da se primicima ne smatraju ni jednokratne izravne uplate premije osiguranja poslodavaca za dokup dijela mirovine njihovih zaposlenika, a u vrijeme i povodom njihovog umirovljenja.

3. U članku 4. je propisana mogućnost da porezni obveznici mogu, iako nisu obvezni, podnijeti godišnju poreznu prijavu i radi primjene niže porezne stope odnosno povrata poreza u odnosu na predujam poreza obračunan i uplaćen iz iznosa vraćenih doprinosa koji premašuju najvišu propisanu godišnju osnovicu.

4. U članku 5. je propisano da Porezna uprava pod propisanim uvjetima može poreznim obveznicima kojima je utvrđen paušalni dohodak i koji plaćaju paušalni porez, donijeti rješenje o vraćanju na utvrđivanje stvarnog dohotka i plaćanje poreza na dohodak.

5. U članku 6. je propisano da predujam poreza na dohodak iz iznosa vraćenog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, utvrđuje Porezna uprava, kao porez po odbitku.

6. U članku 7. je poreznim obveznicima koji imaju prebivalište na brdsko - planinskim područjima propisano pravo na korištenje olakšica koje su propisane na području treće skupine naselja područjima posebne državne skrbi.

7. U članku 10. je propisano da će porezni obveznici koji imaju prebivalište na brdsko - planinskim područjima moći to pravo iskoristiti kada ta područja budu propisana.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO I RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Primjedbe i prijedlozi na pojedine odredbe Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak koje nisu prihvaćene odnose se na dodatne olakšice koje bi iz razloga nepotrebnog kompliciranja poreznog sustava trebalo davati putem izravne potpore konkretnim znanstvenim projektima,. Primjedbe su se odnosile i na činjenicu da se dodatnim olakšicama smanjuje priljev poreza u državni te posebno u proračune jedinica lokalne i područne samouprave. Nadalje, predložene su i potpuno nove odredbe a to su: institut uvođenja poduzetničke plaće za obrtnike koji su obveznici poreza na dohodak, oslobođenje od plaćanja poreza na dohodak novoosnovanih obrtničkih radnji u prve tri godine poslovanja i to za 100, 50 i 75% od utvrđene obveze, umanjenje porezne osnovice svakom obrtniku za po 5% za svakog naučnika kojeg primi na naukovanje i praktični rad te smanjenje gornje porezne stope za obrtnike na najviše 25% s ciljem izjednačavanja s obveznicima koji plaćaju porez na dobit.

Ove primjedbe i prijedlozi nisu prihvaćeni iz sljedećih razloga:

1. U dijelu koji se odnosi na činjenicu da se svakim propisivanjem dodatnih olakšica smanjuje uplata poreza kao državnog prihoda, ali i prihoda jedinica lokalne i područne samouprave kojima je dio poreza na dohodak i prireza pretežiti dio prihoda u proračunu, mišljenja smo da se smanjenje tih prihoda može kompenzirati dodatnim sredstvima, ali da će se, s obzirom na cilj novopropisanih olakšica, s vremenom povećati kroz učinke koje bi te olakšice trebale donijeti.

2. Primjedba da se predlaganjem dodatnih olakšica za izdatke za istraživanje i razvoj nepotrebno komplicira porezni sustav ne stoji s obzirom i na broj postojećih olakšica i oslobođenja. Nove olakšice u tom smislu ne donose u tom smislu bitne poteškoće u oporezivanju. Osim toga, zahtjev za relativno jednostavnim i razumljivim poreznim sustavom i sustavom koji je relativno jeftin u provođenju jest nesumnjivo važan, ali nije jedini o kojemu pri donošenju odluka voditi računa. Ako se od predloženih olakšica s razlogom očekuju veći i bitni učinci, tada je prevaga na strani olakšica, a ne na eventualnim daljnjim komplikacijama u provedbi sustava.

3. Prijedlog koji se odnosi na uvođenje instituta poduzetničke plaće i za obveznike poreza na dohodak po osnovi obavljanja trajne samostalne djelatnosti obrta, nema zakonskog, a ni logičnog utemeljenja. Naime, Zakonom o porezu na dohodak propisan je jedan jedinstveni dohodak, kojega fizičke osobe mogu ostvarivati iz raznih izvora odnosno obavljanjem raznih djelatnosti. U tom smislu nema nikakvog razloga propisivanje poduzetničke plaće koja podliježe porezu na dohodak i koja mora biti priznata kao izdatak pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti koji također podliježe porezu na dohodak, od istih osnovica primjenom istih poreznih stopa. Dakle, u konačnici bi se pri postojećim zakonskim rješenjima porezna osnovica utvrđivala od ukupnog iznosa ostvarenog po osnovi plaće ostvarene u okviru samostalne djelatnosti i dohotka ostvarenog u okviru iste samostalne djelatnosti, dakle bila bi svedena na isti iznos i isti način utvrđivanja porezne obveze, kako je to uređeno prema postojećim zakonskim rješenjima. Iz sličnih razloga odnosno zakonske postavke ostvarivanja jedinstvenog dohotka koji se utvrđuje po osnovi ostvarivanja poduzetničkih, ali i nepoduzetničkih primitaka, smatramo da u ovom trenutku nema opravdanja, a ni mogućnosti propisivati samo jednu poreznu stopu izolirano samo za jedan dio dohotka.

4. Što se tiče prijedloga smanjivanja porezne obveze za novoosnovane obrtničke radnje, slične odredbe su već dulje vrijeme i ugrađene u članku 41. Zakona o porezu na dohodak, ali samo za one porezne obveznike koji trajnu samostalnu djelatnost obavljaju na područjima posebne državne skrbi. Od sredine 2003. svi ostali porezni obveznici koji obavljaju samostalnu obrtničku djelatnost imaju više opcija i to: utvrđivati dobit i plaćati porez na dobit, utvrđivati dohodak na temelju poslovnih knjiga i plaćati porez na dohodak, utvrđivati paušalni dohodak i plaćati paušalni porez. Osim toga, na početku obavljanja samostalne djelatnosti objektivno je za očekivati da porezni obveznici ne mogu ni ostvariti značajne poslovne rezultate, a time ni plaćati porez na dohodak u većem iznosu, već obratno. Počesto ostvaruju gubitak, pa porez ni ne plaćaju, a gubitak mogu prenositi u idućih pet poreznih razdoblja i smanjivati u tim godinama poreznu osnovicu, odnosno porez ni nadalje ne plaćaju ili ga plaćaju u manjim iznosima. Uz mogućnosti jednokratnog ili ubrzanog otpisa, a i druga propisana rješenja, općenito smo mišljenja da su postojeće porezne olakšice i mogućnosti odabira poreznog statusa osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost u ovom trenutku dovoljne.

5. Prijedlog da se porezna osnovica umanji za 5% za svakog naučnika kojega obrtnik primi na naukovanje i praktični rad ne prihvaćamo radi činjenice da je od 1. siječnja 2001. godine u Zakon o porezu na dohodak ugrađena dodatna olakšica po osnovi primanja na praktični rad i naukovanje učenika i to na način da se porezna osnovica ne smanjuje za neki određeni postotak, za kojega nije poznato utemeljenje, već za iznos stvarno im isplaćenih nagrada. Na

taj način su isplaćene nagrade jednom tretirane kao izdataka koji smanjuje dohodak, a po isteku svake godine još jednom umanjuju poreznu osnovicu.

VII. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

("Narodne novine", broj 127/00. i 150/02.) KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU

3. Porezna osnovica

Članak 3.

(1) Osnovica poreza na dohodak tuzemnoga poreznog obveznika je ukupni iznos dohotka kojega porezni obveznik ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu, umanjen za iznos plaća novozaposlenih i nagrada učenicima za

vrijeme praktičnog rada i naukovanja (članak 43.), umanjen za preneseni gubitak (članak 28.) i umanjen za osobni odbitak (članak 29.)

(2) Osnovica poreza na dohodak inozemnoga poreznog obveznika je ukupni iznos dohotka kojega porezni obveznik ostvari u tuzemstvu, umanjen za preneseni gubitak ostvaren u tuzemstvu i umanjen za osobni odbitak.

6. Primici koji se ne smatraju dohotkom

Članak 6.

(1) Dohotkom se ne smatraju primici od kamata na kunsku i deviznu štednju, na pologe (po viđenju i oročene) na žiroračunu, tekućem i deviznom računu koji su ostvareni od banaka, štedionica i štedno kreditnih zadruga, primici od kamata po vrijednosnim papirima izdanim u skladu s posebnim zakonom, primici od otuđenja financijske imovine ako to nije djelatnost poreznog obveznika, premije osiguranja za dokup dijela mirovine koje uplaćuju poslodavci za svoje zaposlenike te mirovine tuzemnih poreznih obveznika ostvarene u inozemstvu.

(2) Dohotkom se ne smatraju ni primici za koje fizičke osobe ne pružaju tržišne protuusluge i to:

2.1. primici po posebnim propisima:

2.1.1. potpore zbog zbrinjavanja ratnih invalida i članova uže obitelji poginulih boraca Domovinskog rata,

2.1.2. socijalne potpore,

2.1.3. doplatak za djecu i novčani primici za opremu novorođenog djeteta,

2.1.4. primici osoba s invaliditetom, osim plaća i mirovina,

2.1.5. državne nagrade, nagrade jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave,

2.2. potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog ratnih događaja i prirodnih nepogoda,

2.3. nasljedstva i darovanja,

2.4. primici od otuđenja osobne imovine,

2.5. odštete koje nisu u svezi s gospodarstvenom djelatnošću,

2.6. primici ostvareni na nagradnim natjecanjima ili natjecanjima i igrama na sreću.

2.7. primici koje fizičke osobe ostvaruju po osnovi darovanja pravnih i fizičkih osoba, a za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala), rješavanje kojih nije pokriveno osnovnim, dopunskim i privatnim zdravstvenim osiguranjem, odnosno troškove kojih snose same fizičke osobe.

(3) Dohotkom se ne smatraju ni primici po osnovi osiguranja stvari, odgovornosti, života i imovine. Primici po osnovi životnog osiguranja i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja smatraju se dohotkom ako su premije toga osiguranja bile oslobođene oporezivanja.

(4) Ako su primici iz stavka 2. i 3. ovoga članka u svezi s ostvarivanjem dohotka iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona, smatraju se oporezivim dohotkom.

(5) Dohotkom se u smislu ovoga Zakona ne smatraju primici koji se ostvaruju u okviru djelatnosti koja se oporezuje prema Zakonu o porezu na dobit.

Članak 21.

(1) Izdaci za materijal, robu, proizvode, energiju i usluge, koji služe za stjecanje dohotka, priznaju se u visini cijene nabave ili troška proizvodnje.

(2) Izdaci osoblja (plaće s porezima i doprinosima) priznaju se u visini stvarnih isplata, a uplaćeni doprinosi za vlastito mirovinsko te zdravstveno osiguranje poduzetnika koji samostalno obavljaju djelatnost priznaju se do visine propisane posebnim zakonima za obvezno osiguranje.

(3) Izdacima poslovanja smatraju se i otpisi prema članku 20. stavku 4. ovoga Zakona.

(4) Izdacima otpisa ne smatraju se otpisi povećane vrijednosti dugotrajne imovine zbog revalorizacije.

(5) Iznimno od odredbi stavka 3. ovoga članka obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti iz članka 15. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona, priznaju se u poreznom razdoblju izdaci po osnovi jednokratnog ili ubrzanog djelomičnog otpisa opreme i poslovnih objekata nabavljenih u istom poreznom razdoblju.

(6) Opremom iz stavka 5. ovoga članka smatraju se postrojenja i strojevi, alati, pogonski, uslužni i uredski inventar, informatička oprema, namještaj, transportni uređaji i sredstva, osim osobnih automobila i drugih prijevoznih sredstava koja služe za osobni prijevoz poduzetnika i njegovih posloprimaca, a poslovnim objektima smatraju se građevinski objekti za poslovne djelatnosti.

(7) Oprema otpisana prema stavku 5. ovoga članka obvezno se unosi u popis dugotrajne imovine.

2. Godišnja porezna prijava

Članak 31.

(1) Obveznici poreza na dohodak dužni su nakon isteka poreznog razdoblja (kalendarske godine) podnijeti godišnju poreznu prijavu propisanog oblika i sadržaja.

(2) Godišnja porezna prijava podnosi se nadležnoj ispostavi Porezne uprave do kraja veljače tekuće godine za prethodnu godinu.

(3) Porezni obveznik koji je tijekom poreznog razdoblja ostvario dohodak od:

1. nesamostalnog rada istodobno samo kod jednog poslodavca i/ili,
2. druge samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 4. točke 1. ovoga Zakona i/ili,
3. druge samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 4. točke 2. i 3. ovoga Zakona i/ili,
4. kapitala iz članka 26. ovoga Zakona i/ili,
5. samostalne djelatnosti iz članka 32. ovoga Zakona i/ili,
6. nesamostalnog rada iz članka 33. stavka 5. ovoga Zakona i/ili,
7. dohotka od imovine, osim dohotka od imovine iz članka 23. stavka 4. ovoga Zakona,
ne podnosi porzenu prijavu za te dohotke, a plaćeni predujmovi poreza po odbitku smatraju se konačno utvrđenim proezom na pojedinačno ili ukupno ostvareni dohodak po tim osnovama.

(4) U slučajevima iz stavka 3. ovoga članka, osim za dohodak iz članka 26. ovoga Zakona, porezni obveznik je obvezan podnijeti godišnju poreznu prijavu ako isplatitelj dohotka ili sam porezni obveznik nije obračunao, obustavio i uplatio predujam poreza na dohodak i prireza, a i predujam

doprinosa za obvezna osiguranja iz primitaka prema stavku 3. točki 1., 2., 3. i 6. ovoga članka, a na način propisan ovim Zakonom i posebnim propisima.

(5) Ako porezni obveznik ostvari dohodak iz više odnosa po osnovi nesamostalnog rada istodobno ili ako ostvari taj dohodak izravno iz inozemstva (bez posredstva tuzemnog poslodavca) ili ako ostvari i druge oblike dohotka izravno iz inozemstva ili ako ostvari i druge oblike dohotka za koje je propisana obveza podnošenja godišnje porezne prijave ili ako je Porezna uprava zatražila od poreznog obveznika da naknadno plati porez po osnovi nesamostalnog rada, ili da naknadno plati doprinose za obvezna osiguranja, dužan je podnijeti godišnju poreznu prijavu.

(6) Ako je porezni obveznik tijekom godine ostvario samo oblike dohotka iz stavka 3. ovoga članka, osim za dohodak iz stavka 3. točke 7. ovoga članka, može podnijeti godišnju poreznu prijavu radi:

1. ostvarivanja prava na neiskorišteni osobni odbitak ili dio osobnog odbitka iz članka 29. i članka 40. ovoga Zakona,
2. prava na ravnomjerno godišnje oporezivanje, odnosno godišnje izravnanje porezne osnovice,
3. prava na umanjenje porezne osnovice za izdatke nastale pri ostvarivanju primitaka od samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 4. točke 2. ovoga Zakona,
4. prava na povrat više plaćenih doprinosa za obvezna osiguranja po posebnom propisu,
5. drugih prava propisanih zakonima.

(7) Obveznicima poreza na dohodak koji su obvezni podnijeti godišnju poreznu prijavu, a istu ne podnesu ili ako su podaci iz godišnje porezne prijave netočni ili nepotpuni, porez na dohodak utvrđuje se procjenom.

3. Utvrđivanje paušalnog poreza

Članak 32.

(1) Poreznom obvezniku koji obavlja djelatnost iz članka 15. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona, a nije obveznik poreza na dodanu vrijednost prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost, porez na dohodak može se utvrđivati i u

paušalnom iznosu. Samostalne djelatnosti koje će se paušalno oporezivati i visinu paušalnog dohotka ovisno o području na kojem se ta djelatnost obavlja, utvrđuje ministar financija na prijedlog nadležnih strukovnih komora.

(2) Godišnji porez u paušalnom iznosu utvrđuje Porezna uprava rješenjem. Rješenjem utvrđeni godišnji porezni obveznici plaćaju mjesečno, do kraja svakog mjeseca za tekući mjesec, u visini 1/12 godišnjeg poreza.

(3) Porezna uprava može na temelju obavljenog nadzora i prikupljenih podataka o ostvarenom prometu, ukinuti rješenje iz stavka 2. ovoga članka i donijeti rješenje o plaćanju predujma poreza u skladu s člankom 35. stavak 1. ovoga Zakona, ako utvrdi da je porezni obveznik ostvario dohodak iznad iznosa koji primjenom propisane porezne stope premašuje utvrđeni paušalni iznos poreza.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka porezni obveznik je obavezan prijeći na utvrđivanje dohotka od samostalne djelatnosti na način propisan odredbama članaka 18. do 22. ovoga Zakona.

7. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak po odbitku

Članak 36.

(1) Predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti koji inozemni porezni obveznici ostvare obavljanjem povremene samostalne umjetničke, artistske, zabavne, športske, književne i likovne djelatnosti, uključujući i djelatnosti u svezi s tiskom, radiom i televizijom te zabavnim priredbama, plaća se po odbitku, od ukupne naknade umanjene za izdatke u visini 40%, po stopi od 25% bez prava na osobne odbitke iz članka 29. ovoga Zakona. Tako plaćeni predujmovi smatraju se konačnim porezom.

(2) Predujam poreza na dohodak od drugih samostalnih djelatnosti iz članka 15. stavka 4. točke 2. i 3. ovoga Zakona obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju isplatitelji dohotka po stopi od 35%, bez prava na osobne odbitke iz članka 29. ovoga Zakona. Na isti način isplatitelji obračunavaju i obustavljaju predujam poreza iz dohotka kojega ostvare inozemni porezni obveznici obavljanjem djelatnosti iz članka 15. stavka 2. ovoga Zakona. Plaćeni predujmovi poreza na dohodak smatraju se konačno utvrđenim porezom na dohodak i porezni obveznik za te dohotke nije obavezan podnijeti godišnju poreznu prijavu.

(3) Predujam poreza na dohodak članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti, tijela područne (regionalne) samouprave i tijela jedinica lokalne

samouprave iz članka 15. stavka 4. točke 1. ovoga Zakona, obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju isplatitelji dohotka, kao porez na dohodak od nesamostalnog rada prema članku 33. stavku 1., 2., 3. i 4., odnosno članku 33. stavku 5. i 6. ovoga Zakona.

(4) Predujam poreza prema stavku 1., 2. i 3. ovoga članka obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatitelj dohotka, kao porez po odbitku, prilikom svake isplate dohotka i istodobno s isplatom.

(5) Predujam poreza prema stavku 2. ovoga članka obračunava i uplaćuje porezni obveznik, kao porez po odbitku, ako je dohodak ostvario izravno u inozemstvu (bez posredovanja tuzemnog isplatitelja). Inozemni dohodak se preračunava u kunsku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan kada je dohodak ostvaren.

2. Olakšice za područja posebne državne skrbi

Članak 40.

(1) Obveznicima poreza na dohodak koji imaju prebivalište i borave na područjima posebne državne skrbi utvrđenim posebnim zakonom, iznimno od članka 29. stavka 1. ovoga Zakona, osnovni osobni odbitak utvrđuje se u visini:

1. 3.750,00 kuna mjesečno, za porezne obveznike koji imaju prebivalište i borave na području prve skupine,
2. 3.000,00 kuna mjesečno, za porezne obveznike koji imaju prebivalište i borave na području druge skupine,
3. 2.250,00 kuna mjesečno, za porezne obveznike koji imaju prebivalište i borave na području treće skupine.

(2) Poreznim obveznicima se osobni odbitak za uzdržavane članove uže obitelji i djecu utvrđuje prema osnovnom osobnom odbitku iz stavka 1. ovoga članka, ako ti članovi uže obitelji i djeca imaju prebivalište i borave na područjima posebne državne skrbi.

(3) Osobni odbitak prema stavku 1. i 2. ovoga članka priznaje se u godišnjem obračunu poreza na dohodak po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi, a tijekom poreznog razdoblja koristi se osobni odbitak iz članka 29. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

Članak 43.

(1) Obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti iz članka 15. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona, osnovica poreza na dohodak može se u poreznom razdoblju dodatno umanjiti za iznos isplaćenih plaća i uplaćenih doprinosa na plaću novim zaposlenicima te za iznos isplaćenih nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja.

(2) Novim zaposlenicima u smislu stavka 1. ovoga članka smatraju se zaposlenici s kojima je sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a zaposlenje je kod poreznog obveznika uslijedilo nakon najmanje jednomjesečne prijave kod Zavoda za zapošljavanje i trajanja probnog rada ako je ugovoren. Novim zaposlenicima smatraju se i osobe zaposlene nakon odustanka od korištenja prava na mirovinu ili osobe koje se prvi put zapošljavaju, a i osobe zaposlene na određeno vrijeme kao pripravnici, vježbenici, stažisti i slično.

(3) Ako porezni obveznik tijekom poreznog razdoblja sklopi ugovor o radu s novim zaposlenicima iz stavka 2. ovoga članka, a u istom poreznom razdoblju raskine ugovor o radu s određenim brojem zaposlenika, porezna osnovica se umanjuje za razliku između obračunanih i isplaćenih plaća novim zaposlenicima i obračunanih plaća koje bi u istom poreznom razdoblju primili zaposlenici s kojima je raskinut ugovor o radu.

(4) Porezni obveznik može pravo na umanjenje porezne osnovice za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih zaposlenika koristiti godinu dana od dana njihovog zaposlenja.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, porezni obveznik može pravo na umanjenje porezne osnovice za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih zaposlenika – osoba s invaliditetom koristiti tri godine računajući od dana njihova zaposlenja.

Članak 53.

(1) Dohodak ostvaren do dana početka primjene ovoga Zakona oporezivati će se po propisima koji su do tada bili na snazi.

(2) Odredbe članka 9. stavak 7. ovoga Zakona koje se odnose na darovanja vjerskim zajednicama priznavat će se kao porezno dopustivi izdaci kada to bude propisano posebnim zakonom.

(3) Iznimno od odredbe članka 9. stavak 8. ovoga Zakona, premije osiguranja života, dopunskoga zdravstvenog i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja priznavat će se kao porezno dopustivi izdaci od 1. srpnja 2001. godine.

(4) Odredbe članka 38. ovoga Zakona ne primjenjuju se na dividende, udjele u dobiti na temelju udjela u kapitalu, kamate, izuzimanja i primitke po osnovi prava, koji su ostvareni do početka primjene ovoga Zakona, bez obzira kada se taj dohodak isplaćuje ili ostvaruju primici po osnovi prava.

(5) Odredbe članka 40. stavka 1. točke 3. i članka 41. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona, a koje se odnose na olakšice na područjima posebne državne skrbi treće skupine, primjenjivat će se od dana primjene posebnog zakona kojim će se ta područja propisati.